

Кратко ръководство за библиографски позовавания и цитиране на информационни ресурси по БДС ISO 690:2011

БДС ISO 690:2011 заменя и отменя БДС 17377:1996 на 2015-02-17.

Област на действие: Дава насоки за съставяне на библиографски позовавания. Прилага се за библиографски позовавания и цитиране на всички видове информационни ресурси, вкл. (но не само) на монографии, периодични издания, части от издания, патенти, картографски материали, електронни информационни ресурси (вкл. компютърен софтуер и бази данни), музика, звукозаписи, аудио- и видеозаписи и пр. Не се прилага за правни цитирания, за които има отделен стандарт.

Пунктуация и типографско оформление: В целия списък на позовавания трябва да се използва **последователна система** от препинателни **знаци и типографско оформление**. Всеки елемент от позоваването (автор, заглавие, подзаглавие, местоиздаване, издателство, година, страници и пр.) трябва да е **ясно разграничен от следващия с пунктуация или чрез промяна на шрифта**.

Цитираните документи се описват на езика, на които са написани. Ако е необходимо (напр. ако издателят изисква), библиографските позовавания на български език се транслитерират според английската азбука. Всеки елемент от позоваването, който не е на латиница, може да бъде транслитериран в съответствие с подходящ международен стандарт.

Последователност на елементите заедно с разделителните знаци между тях (обикновено е следната):

За документа като едно цяло: (напр. монография, речник, енциклопедия, сборник)

Име на създателя (автор, композитор, съставител и пр. – един или повече – Фамилия, Име Презиме). **Заглавие: Подзаглавие** (незадължителен елемент) [**Означение на носител, ако е необходимо** – Диск, online,]. **Поредност на изданието** (ако е 1-во – не се отбелязва – напр.: 2. изд. или 6th ed.). **Създател (-ли) с вторична отговорност** (редактори, издатели, съставители и пр. – незадължителен елемент). **Място на издаване** (Лондон или London – при повече от едно се пише само първото): **Издател** (-ство),

Година, Количество страници. Серия (заглавие на серията ; номер – посочват се така, както са в публикацията). **Стандартен идентификатор** (ISBN, ISSN, DOI) **Информация за достъпност, достъп или местонахождение** [Прегледан на: 20.03.2020]. Достъпен от: <http....> (При описание на електронни ресурси, които нямат хартиен носител).

За съставна част от документ – аналитично описание – (напр. статия от списание, глава от книга, статия или студия от сборник и пр.):

Име на създателя (автор, композитор, съставител и пр. – един или повече – Фамилия, Име Презиме). [, Година – незадължителен – изписва се само, ако системата за цитиране го изисква – т. н. системи за цитиране на име и година напр. Харвардската]. **Заглавие на съставната част: Подзаглавие** (т. н. допълнителна информация към частта - незадължителен елемент). **В:** (или **In:** когато цитираните документи са изписани на латиница). **Име на създателя(-ите) на главната единица. Заглавие на главната единица. [Означение на носител, ако е необходимо – [диск], [online], [CD], [DVD], [карта], [кинофилм], [podcast], [подкаст] и пр.] Поредност на изданието** (ако е 1-во – не се отбелязва), напр.: 2. изд. или 6th ed.). **Създател (-ли) с вторична отговорност** (редактори, издатели, съставители и пр. – незадължителен елемент). **Място на издаване** (Лондон или London – при повече от едно се пише само първото): **Издател (-ство), Година, Страници** - обхват на страниците (**с. от – до**). [Дата на актуализацията/редакцията – само за онлайн информационни ресурси, ако е достъпен – напр. Version 3.1.]. [Дата на цитирането]. **Стандартен идентификатор** (ISBN, ISSN, DOI) **Информация за достъпност, достъп или местонахождение** [Прегледан на: 20.03.2020]. Достъпен от: <http....> (При описание на електронни ресурси, които нямат хартиен носител).

Позоваване на съставна част в периодично издание: (в най-общия случай):

– (напр. статия от списание, глава от книга и пр.) елементите до годината са в същата последователност – след **Дата на публикуване:** (за списанията това е **Годината на издаване** посочваме: **Номер (поредност) на тома** – обикновено с арабски цифри), **Номер (брой)** на книжката, **Страници** – от – до (напр. с. 16-20 или pp. 16-20). Информация за достъпност, достъп или местонахождение, т. е. **Дата на цитиране**

[Прегледан на: 20.03.2020]. **Стандартен идентификатор** (ISBN, ISSN, DOI). **Достъпност и достъп**. Напр.: Достъпен от: <http...> (При описание на електронни ресурси, които нямат хартиен носител).

Методи на цитиране:

Цитиране вътре в текста:

При **системата за цитиране на име и година (Харвардска система)** в текста се посочват името на създателя (напр. автор, съставител, преводач, редактор, организация и пр.) и годината на публикуване на цитирания ресурс. Ако името на създателя е част от текста, след него се поставя годината в кръгли скоби. В противен случай **в кръгли скоби се поставят името и годината**. Ако цитираме **отделна част** от информационния ресурс (статия от списание, доклад от сборник и пр.), след годината може да се посочи в кръглите скоби **мястото на тази част** (напр. номерата на страниците).

Например:

Разделянето на властите не трябва да се разбира буквално, а в смисъл, че това е разграничение на трите основни функции на държавната власт. Тя не може да бъде разделяна, това е единната, върховна власт на конкретна държава **(Стойчев, С. 2002 ; с. 113)**. По своята същност държавната власт представлява политическото ръководство на обществото, осъществявано с помощта на система от държавни органи **(Димитрова, Дарина Неделчева, 2004 ; с. 113)**.

При системата за **цитиране с номера като горни индекси** (цифрова система) **или в скоби** (кръгли или квадратни скоби) в текста, номерата препращат към информационните ресурси, подредени в последователността на тяхното първо цитиране. **Обобщено казано номерата в скобите или от горните индекси съответстват на номерирания списък в края на документа, за който оформяме библиографията.**

Пример 1.

Все повече процесите и технологиите в съвременните организации ще са подчинени на знанията,^{1 р. 173} затова и мениджърите ще трябва да инвестират и в различни обучения за служителите си.

Пример 2.

Все повече процесите и технологиите в съвременните организации ще са подчинени на знанията (**1 с. 173**), затова и мениджърите ще трябва да инвестират и в различни обучения за служителите си.

Библиография:

1. Антонова, К. (2015). Влияние на стратегията за устойчиво развитие на Европейския съюз върху българския строителен сектор. Варна: Стено, с.173.

2. Антонова, К. (2020). Някои предизвикателства при управлението на безопасността и здравето при работа. В: *Управление на човешките ресурси в ерата на дигиталните предизвикателства: Сборник с доклади от международна научно-практическа конференция*, 25.09.2020 г. Варна: Наука и икономика, 2020, с. 156-164.

Цитиране под линия:

Разделянето на властите не трябва да се разбира буквално, а в смисъл, че това е разграничение на трите основни функции на държавната власт. Тя не може да бъде разделяна, това е единната, върховна власт на конкретна държава¹. По своята същност държавната власт представлява политическото ръководство на обществото, осъществявано с помощта на система от държавни органи².

¹ Стойчев, С. Конституционно право. София: Сиела, 2002, с. 113.

² Димитрова, Дарина Неделчева. Основи на публичната администрация: [Учебник за студентите на ИУ - Варна]. Варна: Наука и икономика, 2004, с. 31.

Библиография – примерно оформление:

1. Нормативни документи

България. Закони и др. п. Закон за административното производство. Закон за административните нарушения и наказания : Текст и съдебна практика: Сборник от всички решения на Върховния съд на РБ до 1994 г. / Състав. и ред. Димитър Иванов. София: [Нова звезда](#), 1995. 238 с. *Съдебна практика на Върховния съд на РБ*

Закон за счетоводството. [Прегледан: 02.02.2021]. Достъпен от: https://www.ides.bg/media/1789/zakon_za_schetovodstvoto_2020.pdf

2. Книги

Бъчварова, Маргарита Стефанова. Законодателен модел за преодоляване неплатежоспособността в България - състояние и перспективи. В: *Известия на Центъра за стопанско-исторически изследвания. Т. 4. Кризи и стопанско развитие през вековете*. Варна: Център за стопанско-исторически изследвания, 2019, с. 250-262. ISSN 2534-9244 (print); 2603-3526 (online).

Маринов, Стоян Петков. Тенденции в електронния маркетинг на туристическа дестинация. В: *Регионални и глобални измерения на търговията : Сборник доклади от международна научна конференция, 18 окт. 2013 г.* Варна: Унив. изд. Наука и икономика, 2013, с. 565-574. ISBN 978-954-21-0667-8.

Петров, Павел Стоянов, Радка Валериева Начева. Информационни системи за социална бизнес аналитичност в реално време: [Монография]. Варна: Унив. изд. Наука и икономика, 2020. 279 с. Библ. Проф. Цани Калянджиев, Кн. 61. ISBN 978-954-21-1029-3.

Русев, Иван Динев. Търговската модерност на Българското възраждане като култура и практика: Изследване и извори: Монография. Варна: Ровита, 2015. 743 с. ISBN 978-954-8914-34-5.

Филипова, Фаня Аспарухова, Йотова, Анита Атанасова, Георгиев, Венелин Стоянов, Стефанов, Светлозар Димитров, Христов, Илиан Николаев. Проблеми и предизвикателства пред счетоводството във връзка с концепцията за интегрирана отчетност: [Колективна монография: Електронен ресурс]. Варна: Знание и бизнес, 2017. 269 с. Моногр. библ.

Знание и бизнес, Кн. 1. [Прегледан на 20.03.2020] ISBN 978-619-210-019-3.
Достъпен от: http://eknigibg.net/monogr/Integrirana_otchetnost.pdf

Ang, Lawrence. Principles of Integrated Marketing Communications. Cambridge: **Cambridge University Press**, 2014. XII, 401 p. ISBN 978-1-107-64918-7.

Sulova, Snezhana Dineva. The Usage of Data Lake for Business Intelligence Data Analysis. In: *Information and Communication Technologies in Business and Education : Proceedings of the International Conference Dedicated to the 50th Anniversary of the Department of Informatics*. Varna: Science and Economic Publ. house, 2019, pp. 135-144. ISBN 978-954-21-1004-0.

3. Статии

Попова-Йосифова, Надежда Иванова. Концептуална рамка за финансова отчетност - дискуссионни въпроси и перспективи: [Електронен ресурс]. *Диалог : Електронно списание на СА "Д. А. Ценов" - Свищов*, 2017, № 4, с. 19-36. [Прегледан на: 19.04.2019]. ISSN 1311-9206. Достъпен от: <https://www2.uni-svishtov.bg/dialog/title.asp?title=1182>

Aleksandrova, Yanka Georgieva, Parusheva, Silvia Stoyanova. Social Media Usage Patterns in Higher Education Institutions - An Empirical Study : [Електронен ресурс]. *International Journal of Emerging Technologies in Learning [iJET]*, 2019, 14, № 5, pp. 108-121. [viewed 28 June 2020]. ISSN 1863-0383 (online). Available from: <https://online-journals.org/index.php/i-jet/article/view/9720/5528>

Stanimirov, Evgeni Petrov. Effectiveness of Customer Relationship Management Programs. *Economic Alternatives Journal*, 2013, № 2, pp. 41-50.

Изготвил: Вяра Петрова Ангелова

Сектор „Комплектуване, обработка и каталози“

Библиотека на ИУ – Варна